

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Ljubljana

Licejska knjižnica

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za oze. ... 180 D, za pol leta 90 D, za četr let
45 D, mesečno 15 D, ... 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 24. julija 1923.

STEV. 85.

Povišanje taks in pristojbin.

Naša davčna politika se vodi v srbijanski smeri naprej. Po tolikem kričanju in razburjanju so zvišali konečno zemljarino in odobrili 30% pribitek k ostalim direktnim davkom, takoj na to pa bodo brez odpora povišali takse za 100%.

Kakor v preteklih letih, tako se tudi letos vladni poslanci bojijo in branijo izjednačenja direktnih davkov in iščejo krija za nove izdatke, ki jih je parlament odobril, predvsem v indirektnem obdavčenju, v povišanju monopolov, carin ter trošarine. Specijelno vlogo igra pa pri vsem tem povišanje taks in pristojbin. O taksah in pristojbinah je finančni minister predložil 16. julija narodni skupščini obširen predlog, da bi se z začasnim zakonom z dne 27. junija 1921 v prečanskih pokrajinah upejlane takse in pristojbine, ki so bile lani za 50 do 100 in še več odstotkov povišane, letos zopet povišale.

V uvodu k svojemu predlogu razlaga finančni minister, da smo imeli po prevratu pet različnih zakonov o taksah in pristojbinah v naši državi v veljavi in sicer poseben zakon za Srbijo, poseben za Crno goro, poseben za Hrvaško in Vojvodino, poseben za Bosno in poseben za Slovenijo in Dalmacijo. Potreba državne administracije, kakor tudi enakomerne razdelitve bremen je zahtevala izenačenje teh zakonov v skladu s spremenjenimi gospodarskimi razmerami. Edinstvenega zakona, pravi finančni minister, da se ni moglo izdati radi tega, ker pristojbinski zakon obsega samo določbe glede pobiranja pristojbin za to, kar je regulirano in urejeno z drugimi sankcioniranimi zakoni. — Radi tega se mora poprej izjednačiti vse druge zakone, kakor je državljanski zakon, trgovski in gozdarski zakoni, procesni zakoni itd., ker bo šele potem mogoče izjednačiti tudi splošne principe taksnega zakona. Za sedaj se je treba, po mnenju dr. Stojadinovića, zadovoljiti z delnim izjednačenjem taksnih tarif. Od prvega poizkusa izjednačenja taksne tarife se je v nadaljnjem proučevanju po nazorih ministrstva pokazalo, da se da še znaten del taksne tarife izjednačiti in uvesti v sklad z gospodarskimi in finančnimi potrebami in možnostmi, na drugi strani pa se je pokazala potreba, da se izjednačeni deli taksnega zakona u nekoliko izpremenijo in dopolnijo.

Naši strokovni krogi so se z vprašanjem izjednačenja taks in pristojbin v naši državi opetovano in obširno pečali. Najobširnejšo spomenico v tej zadevi je izdelala notar-ska zbornica na svoji letni skupščini v preteklem letu, ki je tudi izrekla o dosedanjih načinih izjednačevanja precej nelaskavo kritiko. V tej spomenici je naštetih nebroj primerov, koliko nejasnosti je povzročil površni način izjednačenja pristojbin in taks in zato se hočemo v bodočih člankih v našem listu z zadevo podrobneje pečati.

Ureditev taks in pristojbin je za naše poslovne kroge zelo dalekosežnega pomena, ker imajo oni največ stika z administrativnimi uradi, s carinarnicami in drugimi oblastmi, za poslovanje katerih so upeljane zelo občutne takse. V zadnjem izkazu finančnega ministrstva za mesec marec t. l. vidimo, da je bilo v Sloveniji plačanih na taksah 7 milijonov 234.963 Din, medtem ko je bilo v istem mesecu na vseh neposrednih davkih in dokladah plačanih le

5.875.055 Din. V dobi od 1. avgusta lanskega leta do konca marca letošnjega leta smo plačali v Sloveniji na taksah nad 46.000.000 Din, na direktnih davkih pa 57.000.000 Din. Že iz tega primera sledi, da takse niso nič manj važne, kakor je vprašanje izjednačenja in povišanja direktnih davkov.

Finančnemu ministru se je šlo to pot, kakor že predlanskim, predvsem za upeljavo novih taks v prečanskih pokrajinah, v drugi vrsti pa za povečanje že vpeljanih taks, s katerih dohodki hoče kriti nove izdatke. Tako se je ministrstvu posrečilo v treh potezah vriniti nam poleg avstrijskega pristojbinskega zakona še srbijanski taksni zakon, ki nosi vse znake primitivnosti državne uprave. — Minister se izgovarja, da povečane takse še vedno niso previsoke z ozirom na velik padec naše valute in da so takse po večini še pod mirodobno pariteto. Od povečanja taks pričakuje 100 milijonov dinarjev dohodkov, medtem ko je dohodek taks že sedaj znašal od avgusta lanskega pa do konca marca letošnjega leta, torej v osmih mesecih, za celo državo 335 milijonov dinarjev. Ker so takse po novem zakonu povečane za 50 odstotkov, je jasno, da bo dohodek mnogo večji, kakor pa predvideva finančni minister in da se nas je s tem za najmanj 300 milijonov dinarjev nanovo obdačilo.

V nastopnem hočemo seznaniti naše čitatelje z načrtom zakona, katerega hoče finančni minister še pred parlamentarnimi počitnicami proučati v skupščini, kajti povišane takse se namerava pobirati že izza 1. septembra t. l.

Po novih določbah zadene najbolj občutno naš poslovne kroge povečanje sledečih taks: za pismene vloge se taksa od 3 Din poveča na 5 Din, za priloge k vlogam od 1 Din na 2 Din, za izpričevala od 10 Din poveča na 20 Din, za rešitev vlog se poveča taksa od 10 Din na 20 Din, istotako tudi za pritožbe proti odločbam nižjih administrativnih oblasti.

Za pogodbe se po tarifni postavki 10. povečuje taksa, če vložijo družabniki v podjetje svoj trud in imovino brez koristi posameznikov, od 10 na 20 Din, če vložijo svoj trud radi koristi, pa od 20 na 100 Din. Takse za kupne in prodajne pogodbe premožnin in nepremičnin ostajajo neizpremenjene. Uvaja se pa z novim taksnim zakonom za celo državo davek na prirastek vrednosti nepremičnin, ki se bo pobiral za vse prodaje, ki se bodo izvršile tekom treh let po nakupu. Obenem je uveden za celo kraljevino tudi pristojbinski nadomestek v nekoliko znižani izmeri in sicer od 4½ na 4.

Taksa za borzne sklepe se povečuje od 20 p na 1 Din. Taksa za ponudbe pri ofertalnih licitacijah za državne in avtonomne dobave se povečuje od 20 na 100 Din. Že sedaj ni hotel noben industrijalec in trgovec državi dobaviti ničesar, ker je ona najnezaneslivejši plačnik, pri tej visoki taksi pa mislimo, da se sploh nikdo ne bo več udeleževal bodočih licitacij.

Taksa na čeke, bone in pobočnice za tekoče in odprte račune se povečuje od 20 na 50 p. Taksa za prepis aktov brez overila, za izpiske iz računskih in uradnih knjig se povečuje od 2 odnosno 5 Din na 10 Din. Taksa za overitev ali potrditev listin

z obsegom do ene pole se povečuje od 5 na 10 Din. Istotako se povečajo občutno sodne takse in taksa za pritožbo na državni svet zoper postopanja administrativnih oblasti se poveča od 20 na 100 Din.

Taksa za potno izkaznico se povišuje od 2 na 5 Din, za poselsko listino od 2 na 10 Din, medtem ko ostajajo takse za gostilniške pravice neizpremenjene. Glede taks za gostilniške koncesije obsega zakon obširne določbe in so po novem določene za vsakega pol leta takse v zelo visoki izmeri, s čemur zasleduje ministrstvo financ očitno cilj, da bi se število gostilniških podjetij v državi omejilo.

Taksa za dovoljenje izseljeniške agenture se je povišala od 5.000 na 30.000 Din. To takso morajo plačati tudi vse že sedaj obstoječe izseljeniške pisarne in sicer v roku 30 dni od dneva, ko bo zakon uveljavljen. Ta odredba je očitno prohibitivna in naperjena proti malim in zakonitim izseljeniškim pisarnam, katerih število raste kot gobe po dežju.

Taksa za potrditev trgovskega izpričevala se povišuje od 15 na 60 Din, za mojstrsko izpričevalo od 5 na 20 Din in za pomočniško izpričevalo pa od 1 na 5 Din. Znatno se povečajo tudi takse za otvoritev obratovalnic za predelavo špirta in za sladkorne tovarne. Izpremenjene so tudi določbe glede veseličnega davka in taks, kakor tudi takse na

vozila. Letna taksa za avtomobile je povečana na 3.000 Din, na fijakarske vozove od 200 na 500 Din, odnosno pri enovprežnih od 100 na 200 Din. Takse za lovske karte so ostale neizpremenjene. Povišane so takse za lekarne, za prodajo strupov ter za pritožbe proti zdravnikom, sodnikom, lekarnarjem itd. V tem oddelku so nekatere takse povečane celo na desetkratno vsoto dosedanje izmere.

Tudi takse za sodno protokoliranje in izpremembe firme so povečane in sicer za banke od 3 na 4 tisoč in za zastavljalnice od 4 na 5 tisoč Din, za komisijiska in agenturska podjetja, ki se bavijo z izvozom, od 400 na 1000 Din, ako se bavijo z uvozom, na 1500 Din, za mešane pa na 2000 Din. Za protokolacijo industrijske in trgovske firme v Ljubljani in Mariboru je povečana taksa od 200 na 500 Din, v drugih krajih od 120 na 300 Din, v trgih in vaseh od 60 na 150 Din. Taksa za prijavo trgovske tvrdke od strani žene, če je mož bil v konkurzu, se povečava od 1000 na 5000 Din, za netrgovske tvrdke pa od 500 na 2000 Din.

Za prijavo in protokolacijo podružnic se po novem zakonu plača ista taksa kot za centralno podjetje. Taksa za protokoliranje pooblastila prokure, posloводства itd. se povišuje od 30 na 50 Din.

(Dalje prihodnjič.)

Pošiljanje poštnih pošilk za naslovnikom.

Ako se pošne pošiljke v naslovnem kraju ne morejo dostaviti zato, ker je prejemnik odpotoval ali se preselil v drug kraj, se pošiljajo na njegov naslov došle pošiljke za njim, če je njegov novi naslov znan.

Pošiljke se pošiljajo za naslovnikom, če to zahteva, pa tudi ne da bi zahteval, ali pa če to pošiljatelj zahteva.

Na zahtevo naslovnika se pošiljke pošiljajo za njim:

1. kadar naslovnik to pismeno zahteva. Če v zahtevi ni izrečno označen neomejen čas ali kak določen čas, se upošteva njegova zahteva samo mesec dni, pozneje se pa pošiljajo pošiljke za naslovnikom samo na ponovno zahtevo. Pošte morajo gledati, da prejemnik natanko določi čas, do katerega naj se pošiljke pošiljajo;

2. naslovnik sme zahtevati, da se pošiljajo za njim samo nekatere vrste pošilk, a to mora biti v pismeni zahtevi natanko povedano.

Glede nakaznic sme naslovnik zahtevati:

3. da se nakazniški znesek brzojavno za njim pošlje;

4. pri pošilkah, ki so naslovljene poste restante, sme naslovnik zahtevati, da se mu v novem naslovnem kraju dostavljajo na dom ali narobe, da se s pošilkami, ki prvotno niso bile naslovljene poste restante, v novem naslovnem kraju posluje tako, kakor da so naslovljene poste restante.

Brez zahteve naslovnika se pošiljajo za njim vse pošiljke, razen paketov, če je njegovo novo bivališče znano in če ni izjavil, da ni treba pošilk za njim pošiljati.

Na zahtevo pošiljatelja se pošiljke pošiljajo za naslovnikom:

1. če je to pošiljatelj že vnaprej zahteval z opombo na pošiljki in če je novo bivališče naslovnika znano;

2. če je bil pošiljatelj o nedostavljivosti pošiljke z odjavo obveščen

in če je potem odredil, da naj se pošiljka pošlje za naslovnikom.

Pošiljka se ne sme poslati za naslovnikom:

1. če je to pošiljatelj že pri predaji ali po predaji izrečno zahteval;
2. če je naslovnik dostavno pošto pismeno prosil, da naj se pošiljke ne pošiljajo za njim;
3. če je pošiljanje za naslovnikom po poštnih pravilih prepovedano.

Če prejme dostavna pošta dve različni zahtevi, eno od naslovnika, eno od pošiljatelja, se mora pošta ravnati vselej po zahtevi pošiljatelja.

V novem naslovnem kraju se računajo vsi roki vnovič od prvega dneva po istem dnevu, ko je prispela pošiljka v novi naslovni kraj.

Pošta v novem naslovnem kraju dostavlja za naslovnikom poslano pošiljke ekspresno:

1. če je naslovnik v novem naslovnem kraju zahteval ekspresno dostavo;

2. nakaznico, ki je bila na zahtevo pošiljatelja ali naslovnika brzojavno poslana za naslovnikom, razen če je naslovljena poste restante ali telegraphe restante;

3. za naslovnikom poslano žive živali in

4. one ekspresne pošiljke, ki jih prvotna naslovna pošta ni poskusila ekspresno dostaviti.

Vse pristojbine, povzetje in drugi stroški, s katerimi je pošiljka pri pošiljanju za naslovnikom obremenjena, veljajo tudi še nadalje. Za pošiljanje za naslovnikom se računajo pristojbine samo v teh dveh primerih:

1. paketi se obremenjajo od pošte do pošte, torej pri vsakem novem pošiljanju za naslovnikom, s težno pristojbino, in če je označena vrednost, tudi vrednostno pristojbino (prav tako tudi z dostavnino oziroma obvestino). Izjema so samo paketi, ki so oproščeni od poštnine in paketi za podčastnike in vojake.

ki se pošiljajo za naslovníkom radi izpremembe garnizije ali radi vojaških vaj;

2. za brzojavno pošiljanje nakaz-

niškega zneska za naslovníkom se plača ista pristojbina, kakor za novo brzojavno nakaznico. Ta pristojbina se odbije od nakazniškega zneska.

Za kontinuiteto upravnega sodstva!

Po političnem preobratu Slovenija ni imela lastnega upravnega sodišča. Da se ohrani kontinuiteta v upravnem sodstvu, je takratna Narodna vlada v Ljubljani z naredbo poverjeništvu za notranje zadeve z dne 12. novembra 1918, Uradni list št. 53, odločila, da je pritožbe, naslovljene na upravno sodišče, vlagati pri isti instanci, ki je v zadevi odločevala nazadnje. Z nadaljnjeno naredbo z dne 14. novembra 1918, Uradni list št. 111, je celokupna Narodna vlada odločila, da se za upravno sodstvo v Sloveniji ustanovi pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani poseben senat. Do te ustanovitve pa ni prišlo. Enako je ostal neizvršen čl. 206 b. finančnega zakona za l. 1920/1921., s katerim se je pristojnost finančnega upravnega sodišča v Zagrebu razširila tudi na Slovenijo in Prekmurje. Takrat se finančni minister ni poslužil pooblastila, da izda sporazumno s predstojnikom zagrebskega upravnega sodišča v Zagrebu uredbo za preustroj tega sodišča.

Ob uveljavljanju zakona o upravnih sodiščih je bila torej še vedno v veljavi uvodoma omenjena naredba Narodne vlade, ki upravičuje vlagati pritožbe pri onem oblastvu, ki je v dotični zadevi odločevalo nazadnje. Kljub temu pa se zakon o upravnih sodiščih z dne 17. maja 1922 ne ozira na to naredbo, ampak določa le, da preidejo na upravna sodišča, ustanovljena s tem zakonom, edino le nedovršeni

spori finančnega upravnega sodišča v Zagrebu, ki so bili že pri njem, ko začno poslovati upravna sodišča.

Iz prehodnih odredb zakona o upravnih sodiščih bi se dalo sklepati, da upravno sodišče v Celju ni pristojno za odločitev o pritožbah, ki so se vložile izza leta 1918. pri oblastvih, katerih odločba se izpodbija, ampak, da je to sodišče pristojno le za odločevanje o pritožbah, ki se vložijo izza početka njegovega poslovanja. S tem bi bilo za Slovenijo ustvarjeno glede upravnega sodstva ex - lex - stanje ravno za čas neposredno po političnem obratu, v katerem administrativna judikatura ni bila povsem sigurna.

Vprašanje je torej, kakšno stališče bo zavzelo upravno sodišče, ki je začelo še le poslovati in se do sedaj še ni pečalo s tem vprašanjem. Vendar nam pa že samo možnost, da bi se utegnulo upravno sodišče izreči proti pristojnosti za odločevanje o pritožbah, vloženi pred njegovo ustanovitvijo, daje zadosti povoda, da apeliramo na naše parlamentarno zastopstvo, naj izposluje izpremembo člena 50. zakona o upravnih sodiščih v tej smeri, da se bo v nameravani noveli zakona izrecno določilo, da je upravno sodišče v Celju pristojno tudi za odločitev o pritožbah, ki so se vložile po navodilih uvodoma omenjene naredbe Narodne vlade.

Mednarodni blagovni trg v prvi polovici julija.

Bombaž se je v začetku julija v Evropi dobro držal, v Ameriki so pa cene kolebale sem in tja. Po starem bombažu niso dosti povpraševali, za novega pa niso hotele sklepati tovarne nikakih kontraktov na dolgo obvezo. Izgledi za novo letino se od konca maja do konca junija niso izboljšali.

Volno so prodajali v Liverpoolu po rasločih cenah, v dveh dneh na primer so je prodali 41.000 bal. Povpraševanje pa ni bilo enofno. Četrta letošnja dražba kolonialne volne v Londonu, trajajoča od 26. junija do 20. julija, je dala 223.000 bal na trg in je zanimanje za nakup zelo veliko. Zlasti sukneni trg v Manchesteru je po volni zelo povpraševal.

V konfekciji je bila detajlna trgovina za poletne potrebščine slaba; pač pa so izpadla zimska naročila zelo zadovoljivo in so tozadevno blago že začeli razpošiljati. Tudi blagovne kolekcije za poletje 1924 obetajo dosti kupčije; cene ne diferirajo dosti od onih lanskega leta.

O svili prihajajo poročila iz Milana in pravijo, da je povpraševanje trajno zelo veliko. Cene kokonov gredo na trgih še naprej kvišku, so prišle na 36-38 lir in še več. Amerika je nekaj kupila za avgust, pa je bila še zelo previdna. Splošno smatrajo letošnjo podlago cen za visoko, zlasti še, ker upajo na Kitajskem in Japonskem na bogato polno žetev, oziroma pridelek. Zadnja poročila iz teh dveh dežel govorijo o mirnem poteku kupčije.

Četudi je češkoslovaška tekstilna industrija si v zadnjem času malo opomogla, traja v laneni industriji kriza še kar naprej, posebno v predilstvu. Zlasti manjka tej industriji odjemalcev, vrhutega je nemogoče dobavljati surovine, ki so potrebne za polni obrat. Pred vojno je bila glavna dobaviteljica za lan Rusija, danes je pa lanena industrija navezana v vseh državah pred vsem na domačo produkcijo. Nemški trg ima rastoče cene.

V konopninah in pleteninah je engros-kupčija že pri kraju, a tudi detajlna trgovina je zelo majhna. Sezijaške stvari, tako kopalne obleke in poletna trikotaja, ki so sicer ob

tem času predmet živahnega povpraševanja, letos niso šle, ker je bilo tako mrzlo in vlažno vreme. — Precej dobro se pa prodaja pletilna volna, ker si gospodinje bodočo jesensko in zimsko potrebo oskrbijo same.

Kože, usnje in čevlji. Cena surovih kož je silno poskočila, zato se usnje ne more prodajati, kajti čevlje si danes vsled visoke cene malokdo kupi. Tovarne delajo le toliko, kolikor imajo še surovega materiala na razpolago, in sicer delajo za zalogo. Morebiti bo boljše, ko bo zaloga čevljev se zredčila. Na svetovnem trgu je namreč zanimanje za surove kože in za usnje zelo trdno. Kolebanje valut je pa zadrževalo večje kupčije. Poročila iz Ogrske pravijo, da se je usnje tam podražilo za sto odstotkov.

Iz Lipskega poročajo, da se je kupčija ščefin v zadnjem času nekoliko poživila. Na Nemškem je precej prodala Amerika, pa tudi Skandinavija, Holandska in Švica. Padec marke vpliva slabo.

Zanimanje za kolonialno blago itd. ni posebno veliko, ker se je konsum omejil. Kupujejo samo za takojšen denar, na čas ali kredit ne da nihče nič, prvič, ker valute tako kolebajo, drugič pa, ker je denar tako težko dobiti. V evropskih eksportnih pristaniščih zahtevajo prodajalci denar ali pa prvovrstne bančne papirje. Zato so zaloge zelo majhne. Malo na boljšem, kakor kava je riž, a le bolj cenene vrste. Dobro se pa prodajajo posušene slive, marmelada itd., kar računijo na splošno slab pridelek sadja in na majhno vkuhanje. Kondenzirano mleko pa letos ne gre, ker je dosti svežega. Tako je deževje za enega dobro, za drugega slabo. — Zadnja poročila pravijo, da so sicer ponudbe v brazilski kavi stalno nespremenjene, da pa kljub temu ni nobenih kupčij. Čaj je v vseh vrstah zelo drag, kar je neopravičeno, ker obeta novi pridelek zelo dobre izgleda.

Na sladkornem trgu so zahtevali v Evropi še vedno višje cene, kakor so pa utemeljene v svetovni pariteti. Splošno je ravno sladkorni trg najbolj nesiguren, cene in tendenci

silno kolebajo. Iz Prage poročajo začetkom julija, da je zlasti povpraševanje po kristalnem sladkorju zelo veliko, da so pa zaloge že izčrpane. Novi pridelek bo prav izdaten, zlasti na Moravskem. Izvoz cukra iz Češkoslovaške je za novo poslovno dobo že dovoljen. — O svetovnem sladkornem trgu v zadnjih mesecih bomo govorili v posebnem članku.

Mlekarskih izdelkov je poleg Ogrske izvozila precej Jugoslavija in sicer v prvi vrsti na Dunaj, kjer je notiralo surovo maslo 48 do 49.000 kron. Nemčija in Anglija sta bili dobri odjemalki in sta vzeli vse, kar je prišlo, a Dnaska in Holandska sta premalo pripeljali. Na Dunaju so prodali dosti jugoslovaanske kule, 8000 do 10.000 kron je bila cena.

Jajca so v ceni rasla, tako na Ogrskem, v Jugoslaviji in na Poljskem. Anglija, Švica in Holandska so zahtevane cene prav rade plačevale, ker je bil dovoz iz Danske in Švedske dosti manjši, kakor pa lansko leto.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

10. Naše surovine za keramično industrijo.

Na polju keramične industrije se naš narod udejstvuje v lončarski in opekarsko-strešniški industriji ter je za obe te dve industriji iskal in tudi našel primerne surovine. Tako imamo v leskovaški in velikokikindski pokrajini izvanredne surovine za izdelavo skladne strešne opeke in sicer take, kakor se jo malokje najde.

Za druge stroke keramične industrije se je našlo, v kolikor se je zanje iskalo, toda dosedaj se je prav malo iskalo. Tako je bila najdena ilovica v Bedenkoviščini v Zagorju, ki je zelo prikladna za izdelavo glinastih cevi. V Savinjski dolini so se našle surovine za izdelavo fajans in majolike v tamošnjih tovarnah v Gotovju in Petrovčah pri Celju. V Arandželovcu in Lešnici pa so se dobile surovine za izdelavo kamenastih cevi itd. Niti država, niti privatna industrija ni sistematično raziskovala surovin. Toda važnost keramične industrije v naši državi, kakor tudi produkcije fajansa porcelana, visoko ognjevarnih predmetov in napram kiselinam vzdornih izdelkov zahteva tudi za mirodobno potrebo, še bolj pa za slučaj vojne, da se cela država sistematično razišče, to je prepotuje, razgleda in preizkusi in kjer se najdejo vzorci, naj se odvzamejo, preiščejo in na podlagi njih možnost eksploatacije ugotovi. Nato naj bi se vse gradivo opisalo in opis ponatisnil. To bi imela država v prvi vrsti napraviti kot predpogoj za razvoj keramične industrije.

Kot surovine za keramično industrijo služijo glinice in kaolin, živec in beli pesek itd., ne glede na premog, katerega uporaba se sama po sebi razume in ki ga imamo v dovoljni množini v državi.

Da bi prišli do prvih podatkov, kje se nahaja kaolin in kaolinu podobne prsti, se je popraševalo pri lončarjih po celi državi potom političnih oblasti, da bi poročali, kje se nahaja bela prst. Lončarji vedo kje se nahaja bela prst, ker jo uporabljajo za angobiranje, to je prelivanje, da bi se prava prstena barva, iz katere je posoda izdelana, prikrija. Mi te podatke objavljamo, da bi omogočili raziskovanje, da se lažje najde kaolin. Poleg tega navajamo tudi sicer znana mesta najdišč glinice in kaolina.

Po odgovorih, ki smo jih prejeli iz Srbije, se nahaja bela prst v sledečih krajih: 1. Selo Alince v pilepskem okraju, v bitoljskem okraju in selo Monastir v morihovskem okraju in bitoljskem okraju; 2. Pehčevo, maleški okraj, vas Gabrež, občina Doljnopaloška, okraj radoviški; vas Injevo občina injevska, okraj radoviški, vsi v brigalniškem okraju; 3.

Ameriška svinjska mast se je prodajala v Sred. Evropi povprečno po 30 dolarjev, holandska jedilna mast po 60 - 61 holandskih goldinarjev, kokosova jedilna mast po 61 - 62, sezamovo olje pa po 6 lir.

Pri kemikalijah javljajo velik eksport raznih soli in kislin z Dunaja v balkanske dežele, ker je nemška produkcija tako nazadovala, da ne krije niti lastne potrebe. Nafta je poskočila, zato so tudi cene petroleja, bencina itd. višje.

Na lesnem trgu bo zanimal naše trgovce z lesom zlasti sklep rumunskega ministrskega sveta, ki prepoveduje izvoz lesa iz Rumunije, dokler ne bo krija potreba kurivnega lesa v Bukarešti. Četudi bo prepoved malo časa v veljavi, se bo to na evropskem trgu vendarle poznalo.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. Telefon št. 229.

v Leskovcu v vranjskem okrožju; V področju mečkovačke občine, od Vranje vzhodno se nahajajo plasti glinice, ki je zelenkasto bele barve, katero uporabljajo kmetje iz okolišnih vasi za izdelavo strešnic, ženske pa umivajo z njo glavo; 4. Suhi Dol in vas Rudnik pri Istoku občina Banjska, mitrovaški okraj v zvečanskem okrožju; 5. Govadarski potok, Priština v kosovskem okrožju; 6. Arandjelovac in Vrbaci v jasijskem okr., kragujevaškega okrožja; 7. Jasenica in Trnjane, jasijska občina v okraju negošinskem, krajinskem okrožju; 8. Metriš, občina Metriška, krajinsko okrožje; 9. Botun, beliška občina v ohridskem okraju in okrožju; 10. Kunovica, občina Ostroviška v niškem okraju; 11. Lešnica in Loznica v jadranskem okraju, podrinjskega okrožja; 12. v Rakovcu (Podimle), prizrensko okrožje, se nahaja bela masna prst; 13. Vas Orehovac v veliškem okraju se nahaja modra ilovica in bela glina v vasi Kumarina v veliškem okraju skopljanskega okrožja.

V Knjigi »Pregled rudnišča v kraljevini Srbiji« iz leta 1900 navaja g. dr. Dimitrij Andula, da se nahaja: 1. kaolin na podnožju Rujevca; 2. pojave izbežnikov živca, ki prihaja v kaolin, med Avalo in Kosmajo, v krajih Avala in Baba; 3. kaolin med Topošico in Klokočevcem v krajinskem okrožju; 4. ognjevarna prst v Slatini v valjevskem okrožju, ki jo uporablja vojnotehnični zavod za lepljenje peči, za vlivanje železa; 5. ilovica za izdelavo ognjevarnih peči za destilacijo cinka se nahaja v Peromašnju in Kučanji v požarevaškem okraju; 6. Metriš v krajinskem okrožju ima kaolin. Lep čisti beli pesek se nahaja v stalaški občini in ga uporablja tovarna za steklo v Paračinu. Bel pesek se nahaja tudi v Rogotini in je last g. M. Zdravkoviča. Ta pesek se uporablja za izdelavo stekla v Kostolcu.

V Dalmaciji se nahaja ležišče lončarske prsti v vaseh Hrvače, Ugljan in Budimir v sinjski občini. Lončarska prst se nahaja v Črni gori v okrajih Barski, Crnički, Ulčinski, Danilgradski in Nikiški. Glede prsti za druge potrebe Črna gora še ni raziskana.

V Požeškem Gorju pri Novem Selu v Slavoniji se nahajajo bogate plasti kaolina in sicer v gornjih legah s 25%, v doljnih pa še z višjimi odstotki kaolina. S kaolinom so se napravili poizkusi v tovarnah v Karlovcih varih in se je ugotovilo, da je za izdelavo porcelana dober. V požski županiji se nahajajo tudi ležišča živca, pa tudi v Novem Selu poleg kaolina. Beli pesek se nahaja v Jagmi pri Lipiku.

Ilovco iz Bedekovčine v Hrvaškem zagorju smo že poprej omenili.

V Bosni in Hercegovini se nahaja po poročilih rudarskega odseka ognjevarna ilovica v okolici Han-kompanije, na Kobili glavi pri Kreševu, pri Kiseljaku in pri Belalovcu kakor tudi v Kreki.

(Dalje sledi.)

Prijeten in jajčast okus

Iz znak testenin »PEKATETE«. Ako jih kuharica skrbno pripravi, je ni boljše jedi te vrste.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Kalere vrednotnice mora imeli vsak prodajalec vrednotnic v zalogi. Finančna oblast je ob pregledanju zalog pri prodajalcih vrednotnic ugotovila, da nekateri nimajo sploh nobenih vrednotnic v zalogi. Izgovarjajo se, da jih ne izpečajo veliko in da se jim zato sčasoma pokvarijo in da jih pošta ne mara več zamenjati, kadar so razveljavljene. Pravijo tudi, da doslej še ni bilo nikdar odredeno, kalere vrednotnice morajo imeli v zalogi. Ker pa morajo imeli prodajalci vrednotnic vsaj najpotrebnejše vrednotnice, je odredeno, da morajo vsi imeli v zalogi vsaj znamke po 1 Din, 2 Din, po 50 par in pa dopisnice. Ostale vrednotnice (nakaznice, spremnice, denarne ovitke itd.) ni, da bi morali imeti, ampak si jih lahko naroče ali pa ne.

Indeksne številke v trgovini na debelo na Češkem. Državni urad za statistiko v Pragi je objavil indeksne številke trgovine na debelo s slanjem dne 1. julija t. l. Glasom objavljene tabele je bil razvoj cen začetkom tega meseca sledeči:

	Julij 1914	Junij 1923
vegetabilna živila	733	102.3
animalna živila	528	100.8
razna druga živila	917	93.8
živila skupaj	872	98.4
metali in premog	1146	98.7
tekstilne surovine	1179	94.8
drugi industrijski produkti	998	100.3
indusr. produkti skupaj	1077	98.7
celokupni indeks	967	98.5

Iz navedenih številke je razvidno, da je nivo cen sledil padajoči tendenci. — Padanje znaša napram prošlemu mesecu celokupno 1.5%, ako se vzame cene iz junija 1923 kot bazo. Obe glavni skupini ste v splošnem padli: življenjske potrebščine so padle za 1.6%, med tem ko so industrijski produkti padli za 1.3%. Uvoženo blago se je pocenilo za 0.8%, blago domačega izvora pa za 1.8%. Skupina metalov in premoga je padla za 1.3%. Tekstilni proizvodi in polfabrikati za 5.2%. Pšenična moka domačega in inozemskega izvora je padla za 1.8 do 4.6%. Riž za 1.9%. — Svinjsko meso za 0.9%, koštrunovina za 12.5%, domača mast za 6.8%, maslo za 4.4%, kava za 2.4%, krmila za 14.8%, od industrijskih materialov se je pocenil svinec za 5.6%, baker za 4.6%, tekstilne surovine in polfabrikati za 1 do 11%, soda za 8.4%, celuloza za 2, papir za 3.8 in cement za 3.4%. Nasprotno so se pa cene za vse vrste žita znatno podražile, tako: pšenica 5.7, ječmen 3.9, oves za 15, koruza za 9.4%. Razen tega se je podražila teletina za 14.3, inozemska mast za 3.8, margarina za 4.6, jajca za 16, hmelj za 19.9%. Podražile so se tudi surove kože za 13.6, strojene kože za 4, petrolej 3.1, mehak les za 3.2 in opeka za 3.3%.

Mednarodno tržišče za kavo. Po poročilu, katerega je dobilo ministrstvo za trgovino in industrijo, sta sklenili Italija in Brazilija sporazum o mednarodnih tržiščih za kavo. Po tem sporazumu se bodo ta tržišča otvorila v Genovi, Neapolju in Trstu.

Nemci na velesojmu v Moskvi. Ruska brzojavna agencija poroča, da bo po poizjavah nemškega zastopnika v Moskvi Brockdorff-Rantzaua sodelovanje nemške trgovine in industrije na moskovskem velesojmu zelo veliko. Nemci bodo izložili vse produkte svoje industrije, posebno poljedelske stroje, električne aparate, produkte kemične industrije in zdravila.

Industrija.

Nove tovarne za milo. V Dubrovniku se je otvorila nova tvornica za milo »Balla in Comp.« V Sibeniku je začela obratovati nova tvornica za milo »Drina«, katero so osnovali domačini iz izključno domačim kapitalom. Kapaciteta znaša 2 vagona mesečno.

Tovarna šampanjca v Horgošu. V Horgošu (Bačka) se je osnovala velika in popolnoma moderna tovarna za šampanjec in za predelavanje finih vin. Vsi stroji so prišli iz Francije. Kapaciteta tovarne je zelo velika.

Denarstvo.

Polom fašistovske banke. »Nuovo Banco Mercantile« v Milanu, ki se je nedavno osnovala v svrhu, da bi na milanskem tržišču izvrševala fašistovsko finančno politiko, je le dni skrahirala. Glavni krivec bančnega poloma, generalni direktor cav. Uleri, zaupnik fašistovske finančne centrale, je zbežal v inozemstvo.

Zlata pariteta v Avstriji. Uprava avstrijske narodne banke razglašala, da se je določila zlata pariteta (relacija za preračunavanje pri carinskih plačilih v zlatu) za perijodo od 23. julija do 29. julija 1923 na 14.400 K. —

Nemške finance. Iz Berlina poročajo, da je bila nemška banka dne 20. julija t. l. komaj v slanu izdali na razpoložanje borze 2 procenta zahtevanih deviz. Fiducijarna cirkulacija se je povečala tekom 1. tedna v mesecu juliju za 2.950 milijard mark in znaša sedaj 20.241 milijard. Povprečna cena življenjskih potrebščin se je povečala za 140 odstotkov.

Carina.

Naša izvozna carinska tarifa. Ker so se poslavke naše izvozne carinske tarife v zadnjem času tolikokrat spremenile, da je večkrat težko ugotoviti, katere poslavke so še v veljavi, je Generalna direkcija carin objavila izvožno tarifo s sedaj veljavnimi poslavkami. V svrhu informacije bomo tudi mi v štirih zaporednih številkah objavili celo izvožno carinsko tarifo.

Izvozna tarifa.

Št.	Predmet	Din
1.	Pšenica, carina za 100 kg	60
	Rž, carina za 100 kg	60
	Koruza, carina za 100 kg	40
2.	Oves, carina za 100 kg	10
	Ječmen, carina za 100 kg	100
3.	Seno brez razlike, za 100 kg	5
	Bar (muhar), car. za 100 kg, prosto	
	Suha detelja, car. za 100 kg, prosto	
	Živinska repa, sveža in osušena, carina za 100 kg	prosto
	Slama, carina za 100 kg	prosto
	Suhi rezanci iz sladkorne repe, carina za 100 kg	10
	Otrobi, carina za 100 kg	15

Opomba: prepovedan je izvoz sladkorne repe (sveže in posušene).

	Zrel fižal, carina za 100 kg	200
	Krompir, carina za 100 kg	100
	Črni in beli luk, car. za 100 kg	30
4.	Opijum, carina za 100 kg	800
5.	Konji in kobile: 1. belgijske in noriške pasme nad tri leta starosti, car. za komad	400
	2. žrebeta in, mladi konji, belgijske in noriške pasme do tri leta stare, komad	200
	3. Konji, kobile, žrebeta in mladi konji drugih pasem, carina za komad	250
	4. Konji za klanje, za komad	50

Opomba: 1. izvoz polnokrvnih konj angleške in arabske pasme je dovoljen po predhodnem odobrenju ministrstva za kmetijstvo in vode. 2. Kol konji za klanje se smatrajo oni, kateri niso za drugo uporabo. Klanje takih konj se bo vršilo samo pod nadzorstvom držav. veterinarja. Konji za klanje zaklani, očiščeni in odrti so carine prosti.

6.	Mezgi in osli:	
	1. Mezgi, carina za komad	300
	2. Osli, carina za komad	150

(Dalje sledi.)

Promet.

Prometne ukinitve. Ravnaletjstvo južne železnice objavlja: Dodatno k naši brzojavki štev. 2005 od 20. julija t. l. se ukine sprejemanje in odpošiljanje vsakega lesa v vozovnih nakladah, naslovljenega na Trboveljsko premogokopno družbo za postaje: Laško, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Rajhenburg in Kočevje. Ze sprejete in medpošne pošiljke se zadrže in stavijo pošiljatelj na razpolaganje. —

Tujski promet za čas Ljubljanskega velesojma. Ljubljanski velesojm, kateri je kol dobro organiziran pripoznan tudi v inozemstvu, vzbuja v celi državi veliko zanimanje; vse že nestrno pričakuje uspeha. Prijave naših industrijcev, trgovcev in obrtnikov k udeležbi se zaključujejo, pripravljajo se že vse, da se opozori tujce na prireditve. — Započela se je obširna reklama in propaganda za pridobitev kupcev. Javljeni so skupni poseli (posebni vlak) iz Sarajeva, Skoplja, Vel. Bečkerek, Novega Sada, številni obiski se pričakuje iz Zagreba, Beograda in južnih krajev naše države. — Do teh informacij se sklepa, da pride jeseni v dobi desetih dni okrog 60.000 — 80.000 tujcev v Ljubljano. Tej ogromni množini bo treba preskrbeti prenočišča, zato naj Ljubljančanje pokazejo gostoljubnost in naznanijo meseca avgusta Stan. oddelku velesojma proste sobe. Ljubljanski velesojm bo letos najskrbneje organiziran. Ta največja manifestacija naše industrije, obrti in trgovine naj najbolje izpade. — Stolisoči oči se bodo divili delu naših pridnih delavnih rok po tovarnah in drugih podjetjih. Kakšno bo vreme za čas velesojma? Lansko leto je imel drugi Ljubljanski velesojm veliko smolo z vremenom. — Ves čas je deževalo in lilo v potokih. Za letos pravi stoletna praksa, da bo vreme — lepo in stanovilno. — Neki hudomušnež je svetoval, naj bi se napolnil trije gospodje velesojma k Sv. Petru, patronu lepega vremena, ga povabili k slavnostni otvoritvi dne 2. septembra in ga zaprosili, naj Ljubljani za liti čas prizanese z v Ljubljani tako redkim deževjem.

Dobava, prodaja.

Dobava bele moke. V pisarni intendature Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila, dne 27. julija t. l. ob 11. uri dopolne druga javna uslmena licitacija za dobavo 6.000 kg čiste pšenične bele moke tipe NO »0« intendantskemu skladišču v Ljubljani po pogojih, kateri so v pisarni imenovane intendature interesentom na vpogled.

Dobava 1.760.000 kg prešanega sena. V intendaturi Dravske divizijske oblasti v Zagrebu, Gajeva ulica 30 a se bo vršila, dne 25. julija t. l. ob 10. uri dopolne javna uslmena licitacija za dobavo 800.000 kg prešanega sena za garnizijo v Zagrebu, nadalje 400.000 kg za garnizijo v Varaždinu, 500.000 kg za garnizijo v Čakovcu in 60.000 kg za garnizijo v Karlovcu. Splošni pogoji so v intendaturi gori navedene komande in pri komandanlih gori navedenih mest interesentom na vpogled.

Trgovski register.

Vpisale so sledeče tvrdke: 694. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Avlip« dr. z o. z. 695. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Deska«, gozd. industrijska delniška družba. 696. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: inž. Dukič in dr., gradbeno podjetje. 697. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Jože Mihelič in drug. 698. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Ing. Pavlin in drug, premogokopna dr. z o. z. 699. Sedež: Zgoša na Gorenjskem. Besedilo firme: »Tekstila« družba z o. z.

Razno.

Jugoslovensko - avstrijska konferenca v Mariboru. Naša vlada je imenovala za delegata gg. Fotiča, inšpektora direkcije carin in dr. Vodopivca, bivšega finančnega nadsvetnika v Ljubljani, ki se imata sestati 3. avgusta t. l. v Mariboru z avstrijskimi delegati zaradi sklenitve potrebnih konvencij o obmejnem prometu med našo kraljevino

in Avstrijo. Znano je, da je obmejni promet v glavnem že reguliran. Ostala pa so še nekatera vprašanja neresena, tako vprašanje o pašnikih, turistikah, električnih napravah, lovu, ribolovu itd. Te stvari bodo predmet dela te mešane komisije.

III. Ljubljanski veliki sejm. Prijavni rok za udeležbo na III. Ljubljanskem vzorčnem velesojmu se zaključi dne 24. t. m., nakar se prične z razdeljevanjem prostorov. — Koncem meseca julija se začne razpošiljati načrte o dodeljenem prostoru. — Po zaključku prijavnega roka se bo upoštevalo nove prijave samo še po razpoložljivem prostoru, katerega je malenkostno število m² na razpolago. — Kupci iz vseh krajev se že danes številno priglašajo k udeležbi, katera bo letos velikanska. Vsi industrijalci, trgovci in obrtniki, vpošljite takoj prijavnico, da se vam rezervira prostore. Kupčijski uspehi so letos zagotovljeni.

Kongres Jugoslovenskega Sumarskega Udruženja v dneh od 18. do 21. avgusta bo v Ljubljani. Pričakovani je mnogobrojnega poseta udruženih članov iz vse države, kakor tudi delegacije nekaterih inozemskih gozdarskih društev. Po zboru se bodo vršile ekskurzije na Bled, Pokljuko, Triglav in v Trbovlje. Kongres je velike važnosti za naše gozdarstvo v najširšem pomenu besede. — Pripravljani odbor naproša vso našo javnost, da mu gre na roko posebno s tem, da se po možnosti v islih dneh ne vrši kaka podobna prireditve, ki bi mu otežkočala delo. — Naslov pripravljalnega odbora je: Ljubljana, Križanke.

Reparacije iz Madžarske. V leku meseca junija 1923 je prejela naša država od Madžarske na račun reparacij in restitucij sledeče: 1. na račun reparacij: a) premoga 22.320 ton, b) živine: konjev 396, volov 181. 2. Kar se tiče restitucij, ni za mesec junij ničesar ugotovljeno. Odposlano je bilo v našo državo 6 vagonov normalnotirnih in en vagon ozkolirni.

Nova monopolska skladišča. V teku letošnjega leta bo Uprava Državnih Monopolov otvorila nova skladišča za tobak. Skladišče bo čez 100 novih, ki bodo razdeljena po vseh delih naše države, kjer jih še sedaj ni.

Zev hmelja v naši državi. Letos je bilo posejanih v naši državi 1540 ha s hmeljem. Od te površine pričakujejo 7500 melrskih stotov prihoda.

Notiranje vinskih cen na zagrebški borzi. Borzni svet zagrebške borze je sklenil, da bodo notirale vsako prvo sredo v mesecu na tamkajšnji borzi tudi vinske cene.

Mednarodni sejm v Lvovu. Poselnikom mednarodnega vzorčnega sejma, ki se bo vršil od 5. do 17. septembra t. l. v Lvovu, je dovolilo ministrstvo saobračaja vožnjo za polovično ceno in sicer tja in nazaj brez prekinjenja. Poselniki se morajo izkazati s predpisano legitimacijo, ki jo dobe od urada velesojma v Lvovu. Polovična cena velja za osebe in brze vlake. Za predmete, ki se bodo pošiljali za velesojm, je dovolilo ministrstvo 50% znižanje normalne tarife za prevoz do naše meje in obratno pod pogoji, ki jih predpisuje tarifa.

Razstava Zveze čeških mest. Opozorjamo na razstavo Zveze čeških mest, katera se vrši v okviru letošnjega praškega jesenskega velesojma in ob priiliki kongresa čeških mest v dneh od 2. do 9. septembra v paviljonu »G« na razstavišču v Král. Obori v Pragi. Na razstavi si interesentje lahko ogledajo najmodernejše izdelke mestne tehnične uprave, zlasti kar se tiče čiščenja ulic, kakor avtomobilne stroje za odpeljavo odpadkov pri gospodinjstvu, stroje za čiščenje mlak, dalje pogrebne in desinfekcijske vozove, ambulance za ranjence, prometna sredstva, omnibuse, avtobuse, avtomobilne vozove za prevoz pohoštva, rešilne postaje itd., kanalizacijsko delo, električne železnice in instalacije, požarne stroje, hodnike, hišna in ulična vzdigala, lovilce strešne opeke itd. Čsl. industrija je v teh strokah v teku zadnjih dveh let znatno napredovala ter proizvaja najmodernejše naprave te vrste.

XIII. poročalo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmelj. nasadov pri nas in drugod. — Zalec, Č. S. R. 13. julija 1923. — Celi teden je bila tro-

pična vročina in suša. Slanje nasadov se je nepričakovano in neverjetno poslabšalo. Ušice so se na zgornjih delih rastline in na mladih panogah tako strašno pomnožile, da hmelj zastaja v rasti. Mnogo je hmeljarjev, kateri se pripravljajo že na tretje škropljenje — pa žalibog, že je nastalo občutno pomanjkanje tobačnega ekstrakta. Tisoče kopi (60 komadov) hmeljske rastline usahnuje in bodo ostali brez pridelka. Če pa bodo ostali lepi nasadi, kateri so bili 2—3 krat škropljeni, ostali ohranjeni, pokazalo se bode v prihodnjih 14 dneh. — Ves položaj je jako kritičen, ker so tudi krepki, zgodaj obrezani nasadi ogroženi, pozno obrezane pa uničuje vročina. Da se grozeča katastrofa ustavi, moralo bi takoj začeli deževati; dnevi bi morali biti topli, pa ne vroči, noči pa tudi tople. Že danes je golovo resnica, da bode letošnja množina tudi pri najugodnejšem vremenu veliko manjša od lanske. — Razpoloženje na trgu je zelo čvrsto in cene rastejo od ure do ure. Danes se plačuje od 2000—2050 čK za 50 kg (ali 464 jK za 1 kg). Hmelj iz leta 1921 pa po 1000—1700 čK za 50 kg (ali 387 jK za 1 kg). Hmelj starejših letnikov pa po 600—900 čK za 50 kg (ali 205 jK za 1 kg). — Savez hmelj. društev Zatec.

Geološki muzej ministrstva za šume in rude. Ministrstvo za šume in rude osnuje v Beogradu geološki muzej. Material, ki se je sedaj zbral za ta muzej, predstavlja znatno vrednost. V tem muzeju so predstavljeni vsi rudarski objekti naše države. Generalna direkcija je odobrila še golovo vsoto kreditov za nadaljno zbiranje in raziskovanje drugih predmetov.

Avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt na Dunaju. Dne 9. avgusta t. l. se vrši v veliki dvorani Oesterr. Inge-

neur- und Architekten - Verein (I. B., Eschenbachgasse 9) izredni občni zbor imenovanega zavoda, ki bo sklepal o spremembi § 68 pravil. Delničari, ki žele udeležiti se tega zbora, morajo najkasneje do dne 26. julija 1923 položiti svoje delnice s kuponom. V Ljubljani je položno mesto: Kreditni zavod za trgovino in industrijo. Na vsakih 25 delnic odpade en glas.

Statistika naše žetve. Po podatkih ministrstva za poljedelstvo bo letošnja žetev za 30 odstotkov boljša kot lanska. Hrvatska bo dala približno 4.450.000 kvintalov pšenice, 694.000 kvintalov ječmena in 400.000 kvintalov rži. Dalmacija 194.000 kvintalov pšenice, 175.000 kvintalov ječmena, 94.000 kvintalov rži in 11.000 kvintalov ovs. Slovenija 550.000 kvintalov pšenice, 173.000 kvintalov ječmena, 263.000 kvintalov rži in 230.000 kvintalov ovs. Vojvodina pa okoli štiri milijone kvintalov pšenice. Za Srbijo in Bosno se objavijo podatki kasneje, računa se pa, da bo tudi v teh pokrajinah žetev za približno 30 odstotkov boljša kot lani.

Žetev v Rusiji. Po poročilu ruske brzojavne agenture bo letošnja žetev v Rusiji zelo malo pod srednjo običajno mero.

Čehoslovaška letalna industrija. Po sporočilih iz Prage se bo letos udeležila tudi Čehoslovaška republika aviatične razstave v Goeteborgu z letali lasne konstrukcije in izdelavc. Čehoslovaška letalna industrija bo razstavila vojaška in prometna letala.

Osnovanje izseljeniškega komisarijata. Podpisan je nov pravilnik za izvrševanje zakona o izseljevanju, na podlagi katerega se namesto odpravljenega generalnega izseljeniškega komisarijata predvideva izseljeniški komisariat s sedežem v Zagrebu. Izseljeniški komisariat je nadzorni organ ministrstva so-

cialne politike in je obenem druga instanca v vseh izseljeniških vprašanjih, v katerih je ministrstvo tretja instanca.

Rusko sirovo olje za Madžarsko. — Ruska vlada se je pred tednom zavezala, da bo dobavila Madžarski tekom mesecev avgusta in septembra nadaljnjih 2000 vagonov sirovega olja, ki se bo enakomerno porazdelilo na madžarske rafinerije.

Velesojm za lesne izdelke v Lyonu. V Lyonu se bo vršil od 5. do 21. oktobra t. l. sejm za les in lesne izdelke. Pismene prijave sprejema najdalje do 15. avgusta t. l.: »Foire de Lyon, Hotel de Ville, Lyon (France). Vzorcji morajo biti v Lyonu do 20. septembra t. l. Cena za stand znaša 1000 frankov, izven stand se plača 20 frankov za m². Podrobnejše podatke daje naše poslaništvo v Parizu in naša Irgovinska agencija v Lyonu (Agence Commerciale du Royaume des Serbes, Croates et Slovenes, Lyon, Rue Sala 27).

Književnost.

Nova knjiga. Izšla je: »Doštansko-štedna, čekovna i virmanska služba u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca«. Napisal Zdravko Simonič. Cena 30 dinarjev. Naročila sprejema: Knjižarsko akcionarsko društvo »Polet« v Beogradu, Prizrenska ulica 5. Knjiga je napisana v prvi vrstli, da seznanj javnost z moderno, posebno za gospodarski svet prepotrebno in praktično panogo javne službe, hkrati pa se bo uporabljala tudi za službeno potrebo pošne hranilnice, čekovnih zavodov, pošl in strokovnih šol, ker jo je pošni minister kot tako odobril. — Razen praktičnih navodil za občinstvo, najvažnejših obrazcev s primeri, kako se ti obrazci izpolnjujejo, in nekaj tablic, obsega knjiga tudi kratek historiat pošne hra-

nilnice in čekovnih zavodov, točna navodila za hranilnični promet, ki se skoro uvede v vsej državi, navodila za promet z vrednostnimi papirji, pravilnik o dajanju posojil in navodila za lombardna posojila, zakon o pošno-hranilnem, čekovnem in virmanskem prometu, pravilnik o ustroju pošne hranilnice in čekovnih zavodov in o nadzornem svetu z vsemi potrebnimi razlagami in abecedno vsebino. Nadalje so navedene v knjigi vse izpremembe v hranilnem, čekovnem in virmanskem prometu, ki jih predpisuje novi zakon in ki se ob otvoritvi pošne hranilnice v Beogradu izvedejo po vsej državi. — Knjiga je nalisnjena v latinici, tako da jo bo tudi vsak slovenski naročnik prav lahko razumel.

Tržna poročila.

Žitni Irg. Na novosadski produktivni borzi nolirajo žilo sledeče cene: pšenica 410 Din, ječmen 295 Din, oves 315 dinarjev, koroza 295 do 300 Din, pšenična moka št. 0 650 Din, št. 2 615 Din, št. 5 540 Din, št. 6 470 Din, št. 7 470 Din. Tendanca nestalna.

Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 20. julija se je pripeljalo 85 svinj. Kupčija je bila slaba ne samo radi pičle udeležbe prodajalcev in kupcev, nego tudi radi prefiranih cen in vremena. Cene v kronski veljavi (v oklepajih cene zadnjega sejma): mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari, komad 800 do 1100 (800 do 1100), 7 do 9 tednov stari 1600 do 2000 (1200 do 2000), 3 do 4 mesece stari 2800 do 3000 (2300 do 3000), 5 do 7 mesecev stari 4800 do 5300 (4800 do 5200), 8 do 10 mesecev stari 5600 do 5800 (5400 do 5800), eno leto stari 7000 do 8000 (7500 do 10.000). Kilogram žive teže 90 do 100 kron, kilogram mrlove teže 110 do 125 kron.

BERSON

gumijevе pete in gumijevi podplati so se
pocenili!

VINOČET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristinega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Alojz Drogenik
Celje

Manufakturna trgovina

Na drobno.
Na debelo.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Leop. TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

Naprava kompletnih elektraren.
Zaloga raznih strojev, svetilnih žarnic in inštalacijskega materiala.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špicerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko
in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Koledarje
Cenike izvršuje
Okrožnice

Tiskarna „Merkur“
!! v Ljubljani !!

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rničice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumb, sukanec, vezanine, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

TEODOR KORN
LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski in oltarski klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelvodov. — Kopalniške in klossetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatile) za konzerve.

Industriji
Trgovci oglašajte v „Trgovskem listu“!

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
**velenjski, šentjanški in
trboveljski premog**

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno I^a čehoslovaški in anlgški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. centrala v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 15./II.

Podružnica v Novem Sadu (Bačka).